

Slovenska zveza na Švedskem

Slovensko GLASILO

Slovenska BLADET

JESEN/HÖST 2018

ISSN-2000-2173

Št./Nr 64

Letnik/Årgång 17

Slovenska riksförbundet i Sverige

Slovensko GLASILO / Slovenska BLADET
September 2018, Št./Nr 64, Letnik/Årgång 17

Izdajatelj/Utgivare: Slovenska zveza na Švedskem / Slovenska riksförbundet i Sverige, PG:72 18 77-9

Finančna podpora: Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu; Članarina SZ

Slovensko GLASILO (2002) izhaja 4x letno v 580 izvodih

Naslovna fotografija/omslagsfoto: Branko Mohorič
Fotografija na zadnji strani/sista sidan: Branko Mohorič

Za vsebino objavljenih člankov so odgovorni avtorji. Pisma društev, ki niso člani Slovenske zveze, in oglase posameznikov objavljamo le, če je v glasilu dovolj prostora.

VSEBINA – INNEHÅLL

SLOVENSKI DOM GÖTEBORG	5
SLOVENSKO DRUŠTVO SIMON GREGORČIČ KÖPING.....	7
ORFEUM – LANDSKRONA	12
PLANIKA – MALMÖ	18
SLOVENSKO KULTURNO DRUŠTVO SLOVENIJA, OLOFSTRÖM	21
SLOVENSKO DRUŠTVO STOCKHOLM.....	23
SKM	24
KULTURA – KULTUR	28
NEKAJ ZA OTROKE – NÅGOT FÖR VÅRA MINSTA	29
JEZIKOVNI KOTIČEK – SPRÅKHÖRNAN	30
RECEPTI – RECEPT	31
SMEH JE POL ZDRAVJA –	34
ETT GOTT SKRATT FÖRLÄNGER LIV	34
PISMA BRALCEV	37
V SPOMIN – IN MEMORIAN	40

Glavni in odgovorni urednici/ huvudredaktörer: **Danni Strazar, Suzana Macuh**

Častna članica uredništva/hedersmedlem: **Augustina Budja Bencek**

Oblikovalka & slov. lektura / Teknisk redaktör: **Danni Strazar**

Naslovi & lektura šved. besedil / Adresshantering: **Suzana Macuh**

Naslov uredništva / Redaktionsadress: **Slovenska riksförbundet i Sverige**

Box 145

731 23 Köping

E-naslov/E-post:

slovenskoglasilo@gmail.com

Svoje prispevke pošljite na zgornji naslov do 18. novembra 2018!
Skicka era bidrag till Slovenska BLADET senast den 18 november 2018, adressen ovan!

PRESEDIK IMA BESEDO

Slovenska zveza na Švedskem

Spoštovani člani Slovenske zveze in bralci Glasila, spet je za nami lepo poletno obdobje, minil je letošnji dopust in razvedrilo, ki je bilo naklonjeno res vsem, ki smo se podali na oddih. Poletje v pravem pomenu besede pa je bilo tudi za vse tiste, ki so ostali doma na Švedskem.

Upam, da smo se vsi skupaj malo spočili in si nabrali novih moči za obdobje, ki je pred nami. Tudi letošnje poletje je prehitro minilo, a času ni mogoče postavljati ure niti ne ovir, treba mu je slediti in z njim tudi živeti. Bilo je res dovolj razvedrila in počitka, tako da smo imeli pravi oddih in si tako tudi nabrali dovolj novih moči za jesenske dni, ki so tik pred vrati. Naj izkoristim priložnost in zaželim vsem vam, spoštovani člani, ki ste bili na dopustu zunaj Švedske, dobrodošli nazaj na svoja delovna mesta. Vse, kar smo lepega preživeli, pa naj ostane v lepem spominu na vse stvari in nepozabno toplo poletje.

Aktivnosti Slovenske zveze

Delo slovenske zveze tukaj na Švedskem je v polnem teku in kolikor vem, je tako tudi v vseh društvih. Počasi se pripravljamo na srečanje vseh generacij, ki bo letos organizirano v okolici Västeråsa, in sicer 1. septembra. Organizator srečanja vseh generacij je društvo KLUB KULTURE SLOVENIJA iz Eskilstune, soorganizator srečanja pa Slovenska zveza na Švedskem.

Večkrat sem že omenil in objavil, da je letošnje vseslovensko srečanje že 26. po vrsti, ki bo združeno s slavnostnim praznovanjem. Društvo ORFEUM namreč praznuje petdeseto jubilejno obletnico delovanja in ohranjanja slovenske besede ter kulture tukaj na Švedskem.

Čas pač hiti in včasih se vprašamo, le kam se mu mudi. Obhajati abrahamsko obletnico delovanja društva res ni kar tako preprosto, in to lahko trdim tudi sam, saj se ji počasi približujemo tudi mi.

Menim, da je bilo vloženega veliko dela truda in skrbi, da je barka društvenega življenja bila zmožna nositi ideje in bila sposobna pripluti do te lepe obletnice, za katero lahko samo izrečemo: Vse najboljše in hvala za trud, delo in moči, hkrati pa vam želimo še naprej veliko uspešnih, zadovoljnih in zdravih let.

September: Srečanje vseh generacij

Oktober: Vseslovensko srečanje, že 26. po vrsti, in 50-letnica društva Orfeum

November: Narčtovana je jesenska konferenca upravnega odbora Slovenske zveze.

Okvirni datum je 10. 11. 2018, vabilo bo pravočasno poslano vsem prisotnim v UOSZ.

Dobra misel naj vas povezuje, spoštovani člani Slovenske zveze.

Ko vas morda zaradi življenjskih okoliščin preplavita žalost in tesnoba ter skrbi, upoštevajte nekaj pozitivnih misli, ki vas bodo spomnile, da je življenje v resnici lepo. Dragoceni čas preživljajte v družbi tistih, ki jih imate radi, jih ljubite, in tudi sami sebe čim prej vzljubite, kajti življenje je res vedno prekratko.

Ali ste kdaj pomislili na to, da je naše življenje v resnici čudovita igra, polna zabave in smeha? In da je le od nas samih odvisno, kako bomo ga bomo odigrali.

Predsednik Slovenske zveze: Alojz Macuh

SLOVENSKI DOM GÖTEBORG

Novice iz Göteborga

Le kdo bi vedel, da bomo imeli tako lepo vroče poletje vse od aprila naprej.

Dežja je bilo zelo malo, kar se je tudi pokazalo na rjavih zelenicah, suši na poljih in v gozdovih. Vsako leto sem v Lövköji nabirala borovnice, gobe in brusnice. Letos tega ni in razumem, da bodo te dobrote prišle od drugod in temu primerna bo tudi cena.

Dobavitelji in trgovine bodo to dobro izkoristili za dvig cen, mi, kupci, pa bomo seveda plačali. Kruh in mlečni izdelki bodo tudi dražji, saj so morali kmetje veliko krav oddati za zakol, saj ni bilo krme in paše zanje. V časopisu sem zasledila, da so nepridipravi okradli kmete za seno, ki ga je že tako ali tako malo, in ga seveda drago prodali naprej. Sestrična mi je povedala, da so v Sloveniji po toči, ki je uničila veliko streh in so ljudje potrebovali novo opeko, tisti, ki jo prodajajo, opeko podražili za 40 odstotkov. Se pravi, da so hoteli zaslužiti na račun že tako prizadetih ljudi. Le kam in kako daleč gre pohlepnost na račun prizadetih ljudi. Nekateri so pomagali, darovali denar, gasilci so se trudili več dni brez pravega počitka, da so vsaj s plastiko prekrili strehe, da ni dež uničil še to, kar je ostalo. Ne vem kaj je nekatere ljudi pripeljalo tako daleč, da mislijo samo nase in na izkoriščanje.

Volitve v Sloveniji tudi niso prinesle tistega, kar so politiki obljubljali na soočanjih po TV. Sedaj bi vsi bili radi ministri, če so sposobni ali ne, da bi sestavili novo vlado. Izsiljujejo in če ne bo po njihovem, bodo pač glasovali proti in nasprotovali pri pogajanjih. Ne vem, ali je Marjan Šarec zrel v politiki za predsednika vlade, saj nekaj let v vlogi župana še ne prinese izkušenj na državni ravni, in da bo lahko rešil probleme, pred katerimi stoji Slovenija.

Slovenija ima milijarde dolga, ki le še narašča, namesto da bi prihranili tam, kjer je treba prihraniti denar, česar pa ni malo. Je res nujno, da prejšnji predsedniki dobivajo plače, avto z lastnim voznikom in varnostnike, tako kot takrat, ko so bili dejavni? Pri svojih letih bi si lahko že našli drugo dobro službo. Strici iz ozadja se samo posmehujejo, saj stojijo v ozadju pri nezrelih ali neizkušenih kandidatih. Lahko bi se veliko prihranilo, tudi ni potrebno, da še današnje generacije dobivajo pokojnino po svojih očetih, ki so se borili za svobodno Slovenijo leta 1991.

Ne vem, ali bo ta vlada naredila kaj dobrega za revne, bolne Slovence, najprej bodo zagotovili ugodnosti sebi, in če bo kaj ostalo, še bo za druge.

Danes sem malo pikra, a upam, da ne preveč, ker tako ali tako nič ne pomaga, samo mi je hudo da delavni ljudi, ki so garali 40 let, a nimajo pokojnine niti za preživetje.

Prav gotovo ni prijetno hoditi na Rdeči križ in prositi za hrano in denar za plačilo računov.

Naši novembrski jubilatki sta:

Vida Zobec, 75 let

Sofia Švagan, 65 let

Naj Vama bo vsako jutro v veselje,
naj bo vsak dan poln ljubezni in
vsak večer zaokrožen z mislijo na srečno preživet dan.

Člani in Upravni odbor Slovenskega doma čestitajo in Vama želijo vse najboljše.
Vsem po naši drugi domovini želim lepo jesen in užitka. Sama bom v Sloveniji do zadnjega
septembra in upam, da bo grozdje sladko, če ne, bo pa lanska kapljica ob dobrem narezku.

Za upravni odbor: Marija Kolar

*Fotografije s svojega letošnjega dopusta je prispevala Marjana Ratajc.

j

SLOVENSKO DRUŠTVO SIMON GREGORČIČ KÖPING

Spoštovani vsi člani društva Simon Gregorčič Köping!

Še eno poletje je za nami, bilo je res mnogo lepih in veselih trenutkov, ko smo se naužili veliko lepega in uživali ob lepem sončnem vremenu. Prehitro je vse skupaj minilo, zdi se, da je bilo to poletje prekratko, saj smo še vedno v lepem predjesenskem času, a jesen tako rekoč počasi trka na vrata. Da, se je pač treba navaditi in prilagoditi, saj je vsega lepega in veselega pač enkrat konec.

Konec pa ravno ni vsega, saj smo že 1. septembra imeli Srečanje vseh generacij, in sicer v Västeråsu. Tega srečanja smo se zares veselili in bomo o njem tudi še poročali v poznejši številki.

V mesec oktober se znova dobimo v društvenih prostorih, ko se bo prijetno spet srečati s člani društva, in se bomo skupaj poveselili ob kavici ali pa ob kozarčku vinca, spoštovani člani društva. Dobrodošli ob istem času, kot smo ga navajeni. V društvo Simon Gregorčič imamo načrt dela za jesen, ki si ga lahko ogledati tukaj spodaj.

Načrt dela slovenskega društva Simon Gregorčič v Köpingu v letu 2018

Verksamhetsplan för Slovenska föreningen i Köping för år 2018

September: Srečanje vseh generacij.

Träff för alla generationer.

Oktober: Družabni večeri ob sobotah

Trivselkvällar på lördagarna

November: Spominjamo se rajnih svojcev in prijateljev, praznovanje očetovskega dne.

Allahelgona och Farsdag-firande

December: Sv. Miklavž, družabni večeri, božični sejem in silvestrovanje

Sankt Nicolaus, trivsel kvällar, julmarknand och nyårsfirande

Želim vam veliko veselja in uspeha pri delu!

Jag önskar många trevliga stunder samt ett stort deltagande på alla aktiviteterna!

Predsednik društva / ordförande / Alojz Macuh

Jesenske dobrote

Poletje se počasi že poslavlja, po dolinah se zjutraj že nabira megla, ozračje se je ohladilo, tla so razmočena od dežja in jesen, ki je pred nami, nam znova odgrinja lepote, nam ponuja obilo svojih darov. Ko jesen spreminja barve listov in nam v naročje trosi zrele plodove, smo tudi mi zelo zadovoljni, kako prijetno smo preživel poletni čas, in z velikim veseljem čakamo lep in bogat jesenski čas. Čeprav je bila poleta zelo huda suša, smo lahko zadovoljni z vsemi pridelki, ki so zrasli. Veselje je pogledati na vrt, kjer vidiš razne dobrote, pogled pa se razveseli tudi ob krošnjah dreves, kajti res so obložena, morda že skoraj preveč.

Poti med zelenimi travniki in gozdovi so odlične za nabiranje gozdnih sadežev, veliko lepih trenutkov in veselja je ob nabiranju jurčkov in lisičk, ki jih je letos res na pretek.

Ob pogledu na čudovito zeleno okolico, pisana polja, slikovite lepe ravnine in šumeče gozdove vam bo vedno lepo, zato vam res svetujem: vzemite si čas za sprehode in se pojdite nadihati svežega gozdnega zraka ter si zraven nabrati še raznih dobrot, ki nam jih ponujajo gozdovi.

Svamp, svamp, massa svamp!

Rygsäcken med badkläder har nu bytts ut mot stövlar och en ordentlig korg för nu, vare sig vi vill eller inte, är hösten här! Trots en torr, solig och varm sommar har nu svampkorgarna börjat fyllas på med skogens härligheter! Vi är alltid några stycken, både stora och små, som gärna besöker skogen för att gå på svampjakt. I ett par omgångar har vi till och med varit tre generationer som varit på svampjakt och både Theodor och Iris tycker det är mycket roligt att få traska runt med sin morfar i hopp om att hitta någon svamp till mormor som i år inte kan följa med ut i skogen. Lyckan är dessutom total när de hittar på svamparna! Att vistas i skogen är en trevlig, avkopplande upplevelse och vi hoppas på många soliga och fina dagar så att vi kan besöka skogen fler gånger både för att plocka svamp men även bär och kottar till framtida pyssel!

Gobe, gobe in še enkrat gobe!

Nahrbtnik s kopalkami smo zdaj zamenjali za škornje in trdno košaro, kajti hočeš nočeš je jesen tukaj! Kljub suhemu, sončnemu in toplemu poletju so se zdaj košarice za gobe začele polniti z gozdnimi veličastnimi krasoticami! Vedno nas je nekaj, tako velikih kot majhnih, ki z veseljem obiščemo gozd in se podamo na lov za gobami. Nekajkrat smo se na iskanje gob podale kar tri generacije, in tako Iris kot Theodorju se zdi zdelo zabavno, kadar pohajkujeta skupaj z dedkom v upanju, da bosta našla kakšno gobo za babico, ki letos ne more z njimi v gozd. Sreča, ko najdeta gobe, je zato še toliko večja! Preživljanje časa v gozdu je prijetno in sproščujoče doživetje, zato upamo, da bomo jeseni imeli še veliko sončnih in lepih dni, da bomo lahko večkrat obiskali gozd in nabrali gobe, pa tudi jagodičje in storže za okraske, ki jih bomo v prihodnosti ustvarjali!

Srečanje z Janezom in Eldo Rogelj

V avgustu smo imeli obisk gospoda Janeza Roglja in njegove soproge Elde. G. Janez je nekdanji tajnik časopisa Rodna Gruda in si je zaželel srečanja s Slovenci, ki živimo tudi tukaj, na Švedskem. Lepo je bilo slišati zgodbe, ki jih je pripovedoval in so govorile o obdobju, ko je opravljal delo na Rodni Grudi.

Tudi imena starejših Slovencev niso šla v pozabo. Pri nas v Köpingu sta si g. Janez in ga. Elda ogledala društvene prostore, nad katerimi sta bila zelo navdušena, prav tako sta rada prisluhnila najmlajšima članoma, Theodorju in Iris, ki sta po babici že četrta generacija.

Oba sta ponosno in po otroško navihano pripovedovala, kam hodita v vrtec in koliko sta stara. Bilo je prijetno srečanje v zadovoljstvo vseh, ki smo imeli priložnost se srečati z njima in obujati spomine.

S stiskom roke smo si obljubili, da se bomo še srečali, in še imeli kakšen pogovor o slovenskih rojaki, ki živimo daleč stran od svoje rodne domovine Slovenije.

Zapisal: Alojz Macuh

Dragi slavljeni

Najlepša voščila za rojstni dan.
Če obstaja dan, ko moraš imeti na obrazu nasmeh,
je to takrat, ko imaš rojstni dan!
Želim, da ne zamudiš niti ene same priložnosti,
ki bi te lahko popeljala tja, kamor si resnično želiš!
Vsem, ki ste slavili svoje obletnice,
želimo še mnogo zdravih srečnih dni,
naj se vam izpolnijo vse skrite želje
in naj vas povsod spremljajo sreča,
zdravje in veselje.

Takšne so želje članov društva Simon Gregorčič, Köping

Grattis i efterskott till er alla som har fyllt år
vi önskar er allt väl på födelsedagen,
medlemmar i Slovenska föreningen Köping.

Slovenska föreningen Simon Gregorčič Köping

ORFEUM – LANDSKRONA

SPD ORFEUM

Kako je nastalo društvo TRIGLAV?

SLOVENSKO DRUŠTVO ORFEUM (TRIGLAV 1968, LIPA 1977, ORFEUM 1999-in še vedno obstaja), LANDSKRONA, SLAVI POL STOLETJA SVOJEGA OBSTOJA. Ko sem nečaku Andreu Budja, sicer rojenemu na Švedskem, v Slovenijo sporočila, da bo naše društvo 6. oktobra letos slavilo 50 let obstoja, mi je postavil vprašanje: »Kaj pa prvotno društvo, ki ste ga ustanovili kmalu po prihodu na Švedsko?« To vprašanje ob obletnici društva na vsak način zahteva odgovor, ki ga podajam na naslednjih straneh.

Ustanovitelja prvega slovenskega društva z imenom TRIGLAV na Švedskem, August in Janez Budja, na sliki tukaj levo, cerkveni pevski zbor pri Mali Nedelji, 1964, birmanski dan, zbor vodi August Budja, ter Angela in August Budja v svojem elementu, na orglah v domači farni cerkvi, pred prihodom na Švedsko.

Družina Budjevih, 1956/1974

Začeti moram celih 50 let nazaj: V 60. letih prejšnjega stoletja se je vsa družina Budjevih postopoma preselila na Švedsko. Najprej Augustina, za njo brat Janez z ženo, nato starša August in Angela, pozneje še sestra Gabrijela z možem in nazadnje najmlajša, Olga. Pred tem so bili člani družine pod vodstvom očeta Augusta Budje ustvarjalni na področju kulture v domačem kraju. Predvsem jih je družilo petje in glasba, oče je bil organist v domači fari pri Mali Nedelji.

To mišljenje in kulturo smo Budjevi ob prihodu na Švedsko prinesli s seboj in jo v Landskroni še naprej plemenitili. Na ta način smo si lajšali bivanje na tujem. Jezika smo se sprva učili skozi besedila švedskih pesmi, ki smo jih radi prirejali za svoj pevski zbor. Prevajali smo besedila v oba jezika in uživali v glasbi.

V Landskroni so občasno gostovali razni slovenski izseljenski duhovniki in Budjevi smo bili vedno pripravljene sodelovati v cerkvi pri slovenskem bogoslužju. Enako je bilo s pripravljenostjo pomoči tudi drugim društvom, Švedom in na proslavah naših državnih praznikov. Nekoč je bil pri nas na obisku g. Kunstelj, duhovnik iz Anglije. Slišal in občudoval je petje v cerkvi in svetoval očetu in bratu Janezu, da naj ustanovimo slovensko društvo v Landskroni, da bomo mogli razvijati pevske sposobnosti in razveseljevati tudi druge. Rečeno, storjeno! Moj brat Janez, ki je imel nekaj znanja o administraciji, je brž registriral slovensko društvo po imenu TRIGLAV, Triglav, kot simbol slovenstva. To je najprej storil pri Slovenski matici v Ljubljani in nato tudi pri Kulturni organizaciji mesta Landskrona.

Povedal je, da se bo društvo ukvarjalo predvsem s petjem, kulturo in literaturo in da bo politično neopredeljeno. Nato smo povabili zraven še druge rojake, ki jih je takrat bilo že kar nekaj v Landskroni, in sestavili smo pevski zbor Triglav pod vodstvom Augusta Budje. Nihče nas, vsaj sprva, pri tem ni oviral. Kmalu smo začeli s pevsкими vajami, ker pa denarja za najem prostora za vaje ni bilo, smo se na vajah zbirali pri starših Augustu in Angeli Budja.

August je od župnika, Jana Imaka, v Landskroni dobil v dar star harmonij, ki ni bil več v rabi, nam pa je potem služil vse do nakupa starega piana, ki je zamenjal harmonij.

Že na začetku 70-ih let smo prirejali koncerte, delno v Landskroni in delno v Malmöju.

Sprva smo imeli mešani pevski zbor, pozneje pa še trio Sestre Budja in kvartet Triglav. Kmalu zatem tudi ansambel Lastovke s pevkama Olgo in Gustiko.

Leta 1974 pa so naši otroci že toliko zrasli, da smo z njimi lahko ustanovili otroški pevski zbor Valovi, sprva pod vodstvom Augusta Budje in pozneje pod vodstvom ene od sester, Olge ali Augustine Budja. V zadnjih desetletjih so otroci in že tudi nekateri vnuki postali sestavni del pevskega zbora

ORFEUM.

(Fotografije na tej strani: Ansambel Lastovke in otroški zborček Valovi)

Kratka doba društva SLOVENIJA(1973-1977)

Ansambel Martina Pečovnika

Nastanek in trajanje društva LIPA (1977)

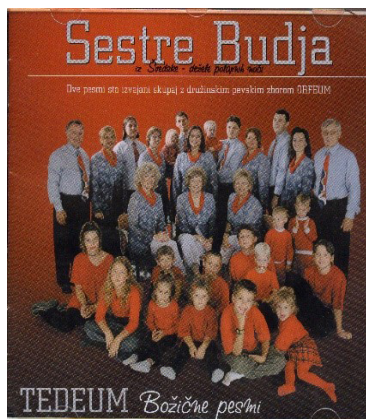
Potem, ko se je Janez Budja in nekateri iz društva Slovenija vrnil v Slovenijo, nismo imeli več trdnega vodstva, še vedno pa so se našli posamezniki, ki so se trudili zrušiti steblo društva TRIGLAV, ustanovljenega 1. decembra 1968. Enako se je godilo odpadnemu društvu Slovenija, nekaj zagnancev je iz tega ali onega vzroka popustilo vajeti in tako smo ugotovili, da slovensko društvo lahko preživi le z združitvijo obeh, Triglava in Slovenija. Na enem od sestankov sta se vodstvi obeh dogovorili za združitev v društvo s tretjim (torej povsem drugačnim) imenom LIPA, naziva se je domislila Gabrijela Karlin. Prvi predsednik je bil naš Zvonko, ki dotlej ni pripadal ne enemu ne drugemu, saj se je šele tega leta 1977 priselil v Landskrono, in tako smo lahko pod njegovo taktirko delali naprej, saj sta bili naši glavni dejavnosti glasba in petje. Že leta 1979 in pozneje 1980 smo v okviru društvenih dejavnosti posneli dve singel vinilni plošči z lastnimi skladbami, poleg posnetka z otroki, ki so posneli pesem »Krasno je sonce na nebu«.

ROJSTVO DRUŠTVA ORFEUM

Nekakšno ohlapno sožitje je trajalo do leta 1998, ko smo sestre Budja posnele svojo prvo zgoščenko z naslovom SPOZNANJE. Takrat so se prebudile ostudne sile nevoščljivosti pri nekaterih članih bivšega društva Slovenija, in člani družine Budja, ki so edini izviralci iz prvotnega društva TRIGLAV, so uvideli, da z neprestanim metanjem polen pod noge s strani druge opcije ne bo mogoče še naprej delati. Odločili smo se in februarja 1999 zapustili občni zbor Lipa. Lipa je potem nekaj časa še životarila, dokler ni skrivnostno prenehala delovati.

Na pobudo naše mame smo ustanovili svoje, družinsko pevsko društvo, ORFEUM, ime je našla Olga. Od takrat smo imeli mir, razen nekaj podtikanj, češ da smo tisti bolj cerkveni zapustili društvo Lipa, (C. Stopar, objava v Moja Slovenija). V okviru društva Orfeum smo posneli še vrsto zgoščenk in izdali več kot 10 mojih knjig, kar bi bilo skupaj s člani Lipe nemogoče. Nekateri so prežali na nas in na naše ustvarjanje kot kragulji na nič hudega sluteče piščančke. Tu je zgodba slovenskega društva v

Landskroni podana povsem ODKRITO, brez ovinkarjenja, seveda pa ni vse belo ali črno, vmes je bilo še mnogo detajlov in zapletov, ki bi zaslužili lastno zgodbo! Vendar smo pripluli celih 50 let od nastanka, zdaj pa so naše moči začele vidno pešati. Le nekaj nas je še, ki lahko povemo, kako je bilo.

V kratkem bomo slavili 50-letnico društva (Triglav 1968- /Slovenija, 1973-77/, Lipa 1977-1999- Orfeum 1999--). Naši začetki datirajo od leta 1968 do današnjih dni, ko pišemo leto 2018. Letos je torej minilo 50 let od takrat. Veliko lepega smo doživeli v teh petih desetletjih, pa tudi številna razočaranja in slabe stvari, predvsem zaradi naše raznolikosti. Pravzaprav je skoraj podobno kot tisto, kar se godi rojakom v dandanašnji Sloveniji. Slovenci v Landskroni smo kot miniatura Slovenije. Upam, da sem dovolj dobro pojasnila nekoliko zapleteno zgodbo našega društva v Landskroni (avtorica: Gustika)

Spominjamo se številnih že pokojnih rojakov in tudi še živečih, bolnih, v mislih imam Štefanijo Berg, ki je že nekaj časa v domu za ostarele, čeprav ne zaradi starosti, temveč zaradi Alzheimerjeve bolezni, ki jo pesti že nekaj let. Štefka je bila vsa svoja zdrava leta aktivna društvena delavka in zavedna Slovenka. Med drugim je vodila blagajno SZ med leti 1991—2013, ko je funkcijo prostovoljno oddala nasledniku. Najbrž je čutila prihajajočo bolezen, ki je postopoma ohromila njene umske sposobnosti. S Štefko sva davnega leta 1964 z istim vlakom, torej istega dne in leta prišli na Švedsko. Naselili sva se v Landskroni, kjer živiva še danes. Zahvaljujoč skrbnima soprogo in družinam sta najini življenji navkljub invalidnostim vzdržni in po svoje celo lepi. Hvala.

Kot je znano, sem se bila sama zaradi možganske kapi leta 2014 in poznejšega nesrečnega padca 2015, ki je povzročil hude zlome in me za vedno zaznamoval z invalidnostjo, primorana odpovedati društvenim aktivnostim. Prenehala sem z urejanjem Slovenskega glasila, s petjem in nastopi, predsedniško vlogo pri društvu še imam, predvsem administrativni del, ker ni drugih kandidatov, ki bi to prevzeli, a morda se v prihodnosti kdo najde. Na srečo imamo na Švedskem tudi že drugo generacijo Slovencev, ki je pripravljena prevzeti delne odgovornosti pri društvih. Tudi naše društvo je dobilo izdatno pomoč v rojakinji Danni Stražar, odgovorni za kulturno dejavnost pri nas, čeprav je geografsko dokaj oddaljena od Landskrone. Sodelovanje usklajujemo preko elektronske pošte in spleta in to za zdaj kar dobro deluje. Pomagala in delno je prevzela organizacijo Slovenskega srečanja in proslave 50-letnice slovenskega društva v Landskroni, ki bo dne 6. oktobra 2018. Danni nas sicer zastopa na raznih prireditvah s kitaro in svojim lepim petjem ter ohranja slovensko kulturo rodovom na Švedskem. Pri organizaciji Slovenskega srečanja in 50. obletnice društva mi pomagata tudi sestri, otroci in mož Zvonko. Tako upam, da nam bo uspelo!

Bralce Glasila lepo pozdravljamo in želimo. Nasvidenje v Landskroni 6. oktobra, najprej v katoliški cerkvi ob 12.30 uri, pozneje pa na kulturni prireditvi v Församlingshem, Häljarp, kjer se bomo začeli zbirati ob 14.30 in ob 15.00 začeli s kulturnim programom. Mnogi se še gotovo spominjate lokala, kjer smo slavili 40. obletnico društva, kar je bilo v maju 2008. Tudi tokrat bomo tam. Prisrčno vabljeni! P.s. vabilo, ki je bilo razposlano društvom in vsem drugim, prilagamo tudi na posebni strani.

Gusti Budja Benček

SLOVENSKO DRUŠTVO ORFEUM

**VLJUDNO VABI NA SVOJO 50-LETNICO DELOVANJA
SLAVNOSTNO PRAZNOVANJE BOMO PRIPRAVILI
6. OKTOBRA 2018**

PROGRAM PRAZNIČNEGA DNEVA:

12.30 slovenska maša v katoliški cerkvi v Landskroni

(s slovenskim duhovnikom g. Zvonetom Podvinskim)

Od 14.45 zbiranje v dvorani Församlingshem Häljarp

Ob 15.30 začetek kulturnega in zabavnega programa

OSREDNJI GOSTJE: KVARTET KRT IN DEL ANSAMBLA KRT

(Primož S., Dominik K., Primož K., Jernej L., Janez K. in Rok S. iz Slovenije)

Drugi glasbeni gostje:

Duo Spice in nastopajoči iz različnih slovenskih društev po Švedski

Pripravili bomo bogat kulturni program, v katerem se bomo spomnili častitljivo dolge prehojene poti in izpostavili tiste najbolj pomembne trenutke, ki so ostali za vedno zapisani v naših srcih. Poleg tega se bomo združili v številčen slovenski zbor in s pesmijo na glas izrazili pripadnost svojim koreninam. K temu nas bodo še posebej nagovorili gostje iz Slovenije, Kvartet KRT. Da bomo lahko zaplesali, pa bo z nami tudi del Ansambla Krt, ki se po 23. letih poskuša tudi sam spomniti na tiste lepe čase, ko so zabavali številne svoje privržence in ljubitelje slovenske narodno-zabavne glasbe.

Seveda pa bomo poskrbeli tudi za naše lačne želodce in jim namenili dobro hrano in rujno kapljico. Hvaležni bomo, če nam boste svojo prisotnost potrdili najpozneje do 1. oktobra, da nam slučajno ne zmanjka hrane in pijače. Poskrbeli bomo tudi za vegetarijanski obrok, zato nam ob prijavi sporočite še vaše želje, ki jih bomo seveda poskušali uresničiti na najboljši možen način.

Obljubljamo vam nepozabno srečanje, polno slovenske (in tudi švedske) glasbe, veselih ljudi in tkanja novih vezi.

Svoje prijave nam pošljite na: musiktjej@gmail.com (kulturna referentka)

PLANIKA – MALMÖ

SKD Planika Malmö – poletje 2018

Društvo deluje točno po načrtu, sprejetem na zadnjem Občnemu zboru 27. januarja 2018. Oba velika praznika, pust in Dan žena, so združili v enega, ki so ga proslavili v soboto, 3. marca v najetem lokalu.

Za zabavo in dobro voljo je - kot že nekajkrat doslej - poskrbel Planikin že skorajda hišni ansambel JAT, večerjo pa so pripravili marljivi člani, največ zagotovo **članice društva**. Da je bil obisk manjši, kot so ga pričakovali, so v veliki meri povzročile neugodne vremenske razmere. Prav tisti teden je bil mraz in snežni metež, bile pa so tudi težave s parkiranjem.

Veliko bolje pa je uspelo binkoštno romanje in izlet v Vadsteno, 19. maja. Poročilo, ki ga imam na voljo pravi, da je bilo v avtobusu 27 ljudi, kar je precej več od povprečja zadnjih let, ko nas je bilo okrog 15. Nekaj je letos prispeval tudi lep sončen dan in seveda birma, ko so poleg staršev tudi botre in botri. Kje pa so slike? Tokrat ni nobene, ker je na prireditvah manjkal priložnostni fotoreporter Jože Myndel. Nekaj fotografij bo prav gotovo objavil naš dušni pastir Zvone Podvinski.

Prvo polletje je društvo zaključilo s piknikom 9. junija. Zbralo se nas je kakšnih 50, vse je teklo kot po maslu, upravni odbor (s pomočniki) se je tudi tokrat izkazal.

Organizacija je bila res na visoki ravni. Pekli so kar na dveh žarih, mojstri pa so bili: Rudolf Belec, Vilibald Šoba in Karl Šnurer.

Za točilno mizo se vrteli Diana Krumpačnik, Suzana Seč, Natali Krumpačnik in Don Sevčuk. Sicer pa si oglejte fotografije, ki jih je posnel Jože Myndel. Svoje je seveda prispeval tudi lep sončen dan.

Dne 13. julija nas je dosegla žalostna novica, da je v starosti 76 let po mučni bolezni preminil Jožef Kenič, dolgoletni blagajnik in funkcionar Skd Planika. Svojcem izrekamo iskreno sožalje. Pogreb je bil v njegovem rojstnem kraju blizu Postojne v Sloveniji.

3. junija so bile v Sloveniji parlamentarne volitve. Največ glasov, 25 %, je dobila stranka SDS, ki jo vodi J. Janša, ki je dobil tudi mandat za sestavo nove vlade. Ostale glasove si je razdelilo kar osem strank, ki se jim je uspelo prebiti v Državni zbor. Volitev se je udeležila le dobra polovica (52 %) volilnih upravičencev. Sedaj potekajo pogajanja za sestavo vladne koalicije, ki pa niso pretirano uspešna. Če se ne bodo mogli dogovoriti, bo prišlo do novih volitev, katere po mnenju strokovnjakov ne bodo pripeljale do kakšnih sprememb. Problem je seveda nizka volilna udeležba in očitno pomanjkanje zanimanja akterjev, da se vse to izboljša.

Avtor: JoF

SLOVENSKO KULTURNO DRUŠTVO SLOVENIJA, OLOFSTRÖM

Piknik v Barnakällan

V soboto, 26. avgusta, smo, tako kot vedno na zadnjo soboto v avgustu, imeli piknik.

Vreme je bilo kar dobro in ni bilo ne prevroče in ne premrzlo.

Člani so prišli od vsepovsod, tako da se nas je nabralo kar nekaj.

Dobrote z žara so bile kmalu pripravljene za slastno kosilo.

Člani upravnega odbora so po navadi pridni in se hitro zasučejo okrog žara.

Med nami sta bila tudi naš predragi harmonikar Viktor Semprimožnik in Janez Zbasnik s kitaro, ki sta nas zabavala s slovenskimi melodijami. Po kosilu smo tudi zapeli in petju kar ni hotelo biti konec.

Letos ni nihče balinal, saj je začelo deževati. Da ni bilo dolgčas, smo pripravili tudi nagradni kviz. Udeleženci so morali na sprehod okoli vrta ter si opisati odgovore na vprašanja, ki so se večinoma nanašala na Slovenijo. Tisti, ki so pravilno odgovorili na večino vprašanj, so dobili primerne nagrade.

Zatem smo spet prepevali in se veselili ter tudi zaplesali.

Proti večeru so se starejši in malo manj zdravi počasi utrujeno odpravili proti domu. Nekateri so imeli pred seboj še dober kos poti.

Člani našega društva, ki so praznovali okrog obletnico:

Miran Rampre 50 let

Janez Rampre 70 let

Franc Pozek 80 let

Zorica Zagoranski 70 let

Vsem skupaj voščimo še na mnoga leta ter veliko zdravja in sreče.

SLOVENSKO DRUŠTVO STOCKHOLM

PIKNIK

9. junija smo se člani Slovenskega društva v Stockholmu zbrali na pikniku v Drottningholmu. Vreme nam je bilo naklonjeno, tako da se nas je večina lotila raznih iger, od badmintona, balinanja do kubba. Otroci so napihovali milne mehurčke ali pa balone, ki so si jih potem podajali. Zaradi večtedenskega suhega in toplega vremena je veljala prepoved uporabe ognja na prostem. To je bil tudi razlog, da odbor društva žal ni mogel ponuditi tradicionalnih pečenih hrenovk. Ob kramljanju smo izpraznili bogato založene košarice s hrano in se posladkali z dobrotami naših zvestih članic. Pogovorili smo se tudi o morebitnih prihodnjih aktivnostih društva. Po nekajurnem druženju smo si zaželeli lepo poletje ter se razšli.

KONCERT IPAVSKA

Naše člane bi radi obvestili, da v Stockholmu prihaja komorni pevski zbor Ipavska. Štiridesetčlanski zbor, ustanovljen natančno pred 20 leti, tvorijo pevci iz Vipavske doline. Je dobro poznan po Evropi, saj se udeležuje mednarodnih tekmovanj.

Ipavska bo nastopila 27. oktobra v cerkvi Sv. Jakoba v Stockholmu (dokončno vabilo sledi). Slovensko društvo v Stockholmu bo tudi gostilo Ipavsko, kje in kdaj pa boste obveščeni preko e-maila.

Mirjana Grujič

SKM

Od poletja do jeseni 2018

Letošnji dopust je bil kratek, a toliko bolj aktiven. Dogodek za dogodkom si je sledil. Prvo prijetno presenečenje je bila poroka v soboto 14. julija v Brežicah. Urška Racman in Rok Ferenčak sta si v Rokovi cerkvi v Brežicah obljubila življenjsko zvestobo.

Potem smo se rojaki s Švedske, skupaj s Švedi in rojaki iz Slovenije v petek 20. julija pozno popoldan zbrali pri bratu Zdenkotu in svakinji Eriki, kjer smo se pripravljali za 25. švedsko slovenski pohod, ki je bil v soboto 21. julija na Boč, v nedeljo 22. julija pa na Donačko goro. Hvala najmlajšemu bratru ter svakinji za gostoljubje, kakor tudi Milanu in Irmu Cizl za streho nad glavo našim pohodnikom.

Začetek prvega dne je bil v Kostrivnici, kjer smo imeli sv. mašo in kjer smo se pri g. župniku Viktorju Vratariču malo ustavili, saj je bil nekaj let kaplan v župniji Pišece. Od tam je pohodnike vodila pot na Boč, od koder so z vrha občudovali velik del Slovenije, kakor podobno tudi naslednji dan na vrhu Donačke gore. V koči na Boču so bili deležni gostoljubja in planinskega razpoloženja. Popoldan so se vrnili v Blatno, kjer so se spet zbrali pri bratu in svakinji.

Ta prvi dan pa je bil za švedskega vagabunda nekaj posebnega. Letos je moral namesto na pohod tudi v planine in to na Roglo, na vrh Pohorja, kjer je bila v cerkvi Kristusove spremenitve na gori poroka rojakinje iz Göteborga, ki ima korenine v Slovenski Bistrici, namreč Katarine Tomazin in njenega izvoljenca Tobiasa Hofvinga iz Göteborga. V tej prelepi cerkvi in v prekrasnem naravnem okolju sta si pred Bogom in pred svati, kakor tudi pred pričama in zastopnikom Cerkve izrekla svoj življenjski da, da bosta drug drugega ljubila vse življenje in da si bosta zvesta v sreči in nesreči, v bolezni in zdravju. Sam obred je bil v slovenskem in švedskem jeziku, saj je bilo približno 40 gostov slovensko in 40 gostov švedsko govorečih.

Naslednji, drugi dan pohoda smo začeli s sv. mašo pri Sv. Donatu na Donački gori. Pohodniki so po njej nadaljevali pot proti vrhu, švedski vagabund pa v Kostrivnico, kjer je bila zlata maša domačina Stankota. Pisec tega teksta je bil kot edini predstavnik izseljenskih duhovnikov v Evropi, saj je Stanko Gajšek veliko desetletij daroval za slovenske izseljence v Nemčiji, posebej v Ingolstadt.

V Cerkljah na Gorenjskem sta se sred poletja, to je 23. junija 2018 poročila tudi naš rojak iz Varberga, Jaka Papler ter njegova izvoljenka Hanna Bunis. Kaplan Gašper Mauko je v angleškem in slovenskem jeziku vodil poročno bogoslužje, kjer so vmes brali besedila tudi v švedskem jeziku. Tako je to, kadar govori jezik ljubezni, potem ni nobenih ovir za medsebojno razumevanje in spoštovanje. In tako naj ostane vse življenje tudi pri njiju. Naj bosta zakonca Jaka in Hanna Papler Bunis deležna od zgoraj vse pomoči in vseh blagoslovov in naj postaneta rodovitna v zakonskem in družinskem življenju!

Na Švedskem sta se Ines Baškovič in Vid Klobčar v poletnih mesecih pripravila na cerkveno poroko, ki je bila na praznik Marijinega rojstva v soboto 8. septembra na Kapitlju v Novem mestu, ko sta stopila pred oltar v stolnici v dolenski metropoli, kjer je njuno življenjsko odločitev z blagoslovom potrdil tamkajšnji generalni vikar msgr. Božidar Metelko

* * *

V zadnje slovo Janezu Stražarju, Škocjan, župnija Dob pri Domžalah

V sredo, 1. avgusta, se je velika množica ljudi zbrala na dvorišču doma rojaka Janeza Stražarja, ki je na Švedsko prišel sredi 1960-ih skupaj z bratom Jožetom, in si pozneje na Švedskem ustvaril družino, ki je tudi precej let živela v Södertälju pri Stockholmu. Žena Marinka se je s tremi otroki, ki so bili rojeni na Švedskem, najmlajša hčer pa pozneje v Sloveniji, potem vrnila v Slovenijo, Janez pa je iz ekonomskih razlogov ostal na Švedskem in tako pomagal preživljati družino. Na domačiji Stražarjevih so otroci odrasli in si ustvarili družine. Janez se je vsa leta, kar je pisec teh vrstic na Švedskem, redno udeleževal vseslovenskih romanj in srečanj Slovencev za binkošti v Vadsteni, kakor tudi je večkrat na leto prišel v Stockholm in takrat je obvezno bil navzoč pri slovenski sv. maši v kriпти stolne cerkve. Janez je tako tudi načrtoval svoj obisk glavnega mesta, da je bil lahko pri sv. maši skupaj z rojaki v glavnem mestu. Kakšno pričevanje! Bila pa sta z ženo Marinko in včasih tudi s hčerko

Danni na romanju, oziroma pri zaključni sv. maši švedsko slovenskih pohodov v planine, kadar je ta bila na Brezjah.

Pogrebne sv, maše se je udeležil tudi nekdanji slovenski dušni pastir na Švedskem g. Jože Drolc, ki se je iz srca zahvalil za Janezovo pričevanje in njegovo pokončnost. Hčerka Danni je na dvorišču doma svojemu očetu spregovorila poslovilne besede, kvartet Krt pa je zapel pesmi in potem je dolga procesija nadaljevala v cerkev v Škocjanu, kjer je bila sv. maša zadušnica in po njej pogreb pokojnega Janeza Stražarja.

* * *

Vsemu intenzivnemu dogajanju v juliju in na začetku avgusta so sledili dnevi »kaplanovanja« na sončni Prihovi, kjer je bilo živo in duhovno bogato, posebej na predvečer velike maše, ko so bile v cerkvi slovesno pete večernice in potem je sledila procesija z lučkami. Na Rokovo je bilo slovo od Prihove. Popoldan je sledila zahvalna sv. maša za zlatoporočenca Jožico in Francija Dolinar v Gaberjah.

Da ne bo kdo rekel, da to ni nikakršen dopust, potem moram pisec teh vrstic povedati, da smo skupaj z najmlajšim bratom Zdenkom in svakinjo Eriko, z Milanom in Irmo ter z Mojco in Matjažem uspeli za tri dni romati v Međugorje ter se za tri dni ustaviti na morju. Vsaj malo počitka je vendar bilo in ko so skrbi bile v rokah drugih, to pa je tudi nekaj. Predvsem pa so moja hrana vsa srečanja, kjer se medsebojno bogatimo in kjer si zaželimo, da bi nas vse spremljal Božji blagoslov ter varstvo in priprošnja Matere Božje.

Zadnje srečanje doma je bilo družinsko romanje na Svete gore, v soboto pred tretjo nedeljo v avgustu in potem še tretjo nedeljo v domači župniji v Pišecah. Hvala vsem za toliko pozornost, za vso dobroto in ljubezen, kar sem doživel v času bivanja med vami, dragi moji domači, dragi sosedeje in prijatelji. Bog tudi vas blagoslovi in uspešno v drugi del leta ter naj vas vse varuje nebeška Mati Marija!

vaš hvaležni Zvone Podvinski

KULTURA – KULTUR

Miki Muster 1925 – 2018

Morda najbolj znani in legendarni slovenski animator, ilustrator in stripar, je letos umrl v 93. letu starosti.

Muster je avtor Zvitorepca, Lakotnika, Trdonje, medvedka Neewe, Ostrostrelca, Stezosledca, Zadnjega Mohikanca in ostalih junakov številnih stripov in slikanic. Ustvaril je tudi nagajive zajčke s televizijskega Cikcaka, reklame za trgovino Mercator, Viki kremo, Čunga Lunga, Jelovico in druge zgodbice.

Rodil se je 22. novembra 1925. leta v Murski Soboti. Na Likovni akademiji v Ljubljani je dokončal študij kiparstva. Od 1. januarja 1974 je ustvarjal kot svobodni umetnik. Od leta 1973 pa do leta 1990 je uspešno ustvarjal v Nemčiji. Štejemo ga med začetnika slovenskega stripa in enega najuspešnejših ustvarjalcev na področju stripa in risanega filma v evropskem merilu.

Umril je 7. maja 2018 v Ljubljani, star 92 let.

Za svoje delo je prejel več nagrad. Leta 2014 mu je predsednik države podelil srebrni red za zasluge za vrhunsko pionirsko delo na področju slovenskega animiranega filma in stripa. Leta 2015 je Prešernov sklad podelil Miki Mustru Prešernovo nagrado za življenjsko delo.

Brane Kalčevič

NEKAJ ZA OTROKE – NÅGOT FÖR VÅRA MINSTA

Zakaj?

Petelinček in ovčka gresta lešnike brat.* Petelinček skoči na lesko, ovčka čaka spodaj. Petelinček obira lešnike, ovčka mu reče: »Petelinček, vrzi še meni kobulico lešnikov!«

Petelinček odtrga kobulico in jo vrže — joj — ovčki naravnost v oko.

»Joj, petelinček, v oko si me!« potoži ovčka.

— Petelinček, zakaj si jarčko* v oko? »Leskov grm mi je hlače raztrgal.«

— Grm ti leskov, zakaj si petelinčku hlače raztrgal? »Koža me je vsega objedla.«

— Koža ti požrešna, zakaj si ves grm objedla?

»Pastir me je premalo napasel.«

— Pastir nesrečni, zakaj si kožo premalo napasel? »Dekla mi hlebčka ni spekla.«

— Dekla skopulja, zakaj nisi pastirju hlebčka spekla? »Mlinar mi ni moke namlel.«

— Mlinar počasni, zakaj nisi dekli moke namlel? »Medved mi je vso vodo popil.«

— Medved požrešni, zakaj si mlinarju vso vodo popil? »Žejen sem bil.«

In ker je bil medved žejen, ni vode, ni moke, sta lačna pastir in kožica, petelinček brez hlač sedi, a ovčki siroti oko se solzi.

Vir: <http://www.ringaraja.net/portleti/ok/print.asp?ID=897>

Mini slovarček:

*lešnike brat: Nabirati lešnike

*jarček: koštrunček, ovčka

*kobulica: kobul, socvetje ali soplodje v isti ravnini (kar visi), vir: Etimološki slovar

JEZIKOVNI KOTIČEK – SPRÅKHÖRNAN

Kot prevajalka se vsakodnevno srečujem s slovenskim jezikom in ga preprosto obožujem, obenem pa želim zavest o njem širiti tudi med druge. Toda ob vračanju v Slovenijo se včasih zgrozim, tudi ob objavah na različnih družabnih medijih (Facebooku in podobno), saj je slovenščina včasih tako revna, da se res zamislim.

V zadnjih letih me moti predvsem stvar, ki se je zelo razširila pri pisanju v slovenščini (ne, ne govorim o prevajalcih in lektorjih, temveč o vsakdanji rabi jezika).

V resnici niti ne poznam razloga, zakaj se je ta pojav tako razpasel, a predvidevam, da so ljudje negotovi glede sklanjanja tujih imen in zato preprosto pišejo tako, kot bom predstavila spodaj. Morda pa komu ta jezikovni nasvet pride prav.

O čem govorim? Ko recimo beseda nanese na tuja imena (krajev ali ljudi), je zadnje čase zelo moden vezaj. Poglejmo primer:

Prejšnji mesec sem bila v New York-u.

Včeraj sem prišel iz Malmö-ja.

Svojega prijatelja Ronny-ja Bradbury-ja nisem videl že pet let.

Vsi trije zgornji primeri so preprosto napačno zapisani. V slovenščini NE uporabljamo vezajev za tuja imena, temveč jih preprosto sklanjamo. Izjeme so kratice (recimo NLB, SKB, SEB, EU itd.)

In kako jih torej zapišemo pravilno? Čisto preprosto, tako, kot pišemo slovenska imena.

Pravilno je torej:

Prejšnji mesec sem bila v New Yorku.

Včeraj sem prišel iz Malmöja.

Svojega prijatelja Ronnyja Bradburyja nisem videl že pet let.

O jezikovni zagati sem pomodrovala urednica Slovenskega glasila, Danni.

Gobova juha s smetano

Sestavine:

500 g gob (jurčki, lahko pa tudi malo lisičk)

3 ali 4 krompirji

2 korenčka

košček stebelne zelene

1 čebula

2 stroka česna

olivno olje

1 dl belega vina

peteršilj (svež)

sol

popper

smetana

Postopek:

Na olivnem olju prepražimo čebulo. Dodamo narezane gobe, korenje in stebelno zeleno ter česen. Pražimo, da tekočina izpari. Prilijemo vino, solimo, popramo in kratko dušimo. Dodamo olupljen in na kocke narezan krompir, zalijemo z litrom vode in kuhamo dvajset minut (oz. dokler se ne skuha krompir). Za konec potresemo z nasekljanim peteršiljem in vmešamo smetano.

Slika: <http://citymagazine.si/clanek/recept-kremna-gobova-juha/>

Ocvrte gobe s sezamom

Sestavine:

300 g svežih gob mehkejših in bolj sočnih vrst, kot so maslenka, macesnov goban, kravnjača ali slinavka

1 žlička vegete ali začinke

2 jajci

1/4 skodele škrobne moke

1 skodela sezamovih semen

olja za cvrenje

Postopek:

Gobam odstranimo klobuke, jih operemo in posušimo na prtiču. Potresemo jih z vegeto ali začinko. Jajci stolčemo, dodamo škrobno moko in dobro zmešamo. Vzamemo gobji klobuk, ga pomočimo v jajce in povaljamo po sezamovih semenih. Klobuke ocvremo v vročem olju in postrežemo s solato. Lahko uživamo tudi hladne.

Rižota z lisičkami

280 g okroglozrnatega riža

350 g lisičk

1 čebula

2 stroka česna

60 ml olivnega olja

30 ml sladke smetane

1 l goveje jušne osnove

0,5 dl suhega belega vina

1 žlička soli

0,25 žličke mletega popra

1 šopek peteršilja

Postopek:

Lisičke očistimo in na hitro splaknemo v cedilu pod tekočo vodo. Odcedimo. Manjše pustimo cele, večje pa po dolgem razpolovimo. Čebulo olupimo in jo na drobno nasekljamo. Česen olupimo in ga prav tako na drobno sesekljamo. Peteršilj operemo, otresemo in na drobno narežemo. Jušno osnovo v kozici pristavimo, zavremo in pustimo na toplem.

V širši posodi segrejemo tri žlice olja. Nanj stresemo riž, ki ga med mešanjem pražimo od dve do tri minute, da postekleni. Zalijemo ga z vročo jušno osnovo in med občasnim mešanjem kuhamo 15 minut, da dobimo dokaj redek, ne preveč razkuhan riž.

V ponvi segrejemo preostalo olje, nanj stresemo sesekljano čebulo in česen ter pol sesekljanega peteršilja. Med mešanjem pražimo, da čebula postekleni, potem pa dodamo očiščene lisičke. Mešamo in pražimo pet minut, da se lisičke zmehčajo, tekočina pa izhlapi. Zalijemo z belim vinom in začinimo s soljo ter sveže mletim belim poprom. Med mešanjem jih na hitro pražimo še toliko časa, da vino popolnoma izhlapi.

Riž odstavimo. Nanj stresemo prepražene lisičke in preostali sesekljan peteršilj. Dodamo sladko smetano, na hitro premešamo in po potrebi začinimo s soljo ali mletim poprom. Pripravljeno rižoto pustimo nekaj minut, da se nekoliko ohladi in riž vpije aromo lisičk ter vina.

Rižoto z lisičkami razdelimo na segrete krožnike. Lahko jo pokapljamo z ekstra deviškimi oljnim oljem ali potresemo z naribanim parmezanom.

Slika: http://2.bp.blogspot.com/-D3CUXpnnDAw/UdvctuVR10I/AAAAAAAA-Cw0/Z7-_RDz9hJU/s1600/Ri%C5%BEota+z+lisi%C4%8Dkami.jpg

Vir: www.kulinarika.net / www.okusno.je

SMEH JE POL ZDRAVJA –

ETT GOTT SKRATT FÖRLÄNGER LIV

* En kanin kommer in i en tobaksaffär och frågar expediten:

– Har ni morötter?

– Nej, detta är en tobaksaffär, svarar expediten.

Nästa dag kommer kaninen tillbaka och frågar igen:

– Har ni morötter?

– Nej, jag sa ju det igår, detta är en tobaksaffär!

Men kaninen kommer tillbaka nästa dag också.

– Har ni morötter?

Expediten tappar tålamodet och utbriser:

– Om du frågar en gång till spikar jag fast dig i golvet!

Kaninen blir tyst en stund sedan frågar han:

– Har du spik?

– Nej.

– Har ni morötter?

Pa še prevod za naše bralce po svetu:

Zajec pride v trafiko, kjer prodajajo tobak, in vpraša prodajalca:

– Imate korenje?

– Ne, to je trafika, odgovori prodajalec.

Naslednji dan se zajec vrne in znova vpraša:

– Imate korenje?

– Ne, saj sem že včeraj rekel, da je to trafika!

Toda zajec je naslednji dan spet tam.

– Imate korenje?

Prodajalec izgubi potrpežljivost in izbruhne:

– Če me boš še enkrat to vprašal, te bom pribil ob tla!

Zajec je nekaj časa tiho, nato pa vpraša:

– Imate žeblje?

– Ne.

– Imate korenje?

* * *

* Sedim, kadim in razmišljam...

Ko sem v postelji z ženo, neprestano mislim na ljubico in v mislih ponavljam njeno ime.

Da se ne bi zmotil in naglas izgovoril njenega imena, sem kupil mačko in ji dal ime po ljubici...

Danes je prišla domov žena in prinesla malega psa maltežana.

Dala mu je ime »Jože«.

Sedim, kadim in razmišljam ...

* Otroci morajo v šoli napisati prosti spis y naslovom »Jaz sem direktor«. Vsi pišejo, le Janezek gleda okrog sebe. Učiteljica ga vpraša: »Janezek, kaj pa je narobe, zakaj ne pišeš?« Janezek ji odgovori: »Čakam na tajnico.«

* Župnik Tone sreca sobrata Janeza in ga ostro prime: "Sem slisal, da si na zadnji dekanijski konferenci zbijal slabe sale na moj racun." Janez: "Ves kaj, ne bo drzalo. Vsi so se do srca nasmejali in mi govorili, da so dobre!"

(Vir: Naša luč)

* Jag har en vän från Frankrike som alltid går omkring i badskor. Han heter Philippe Philope.

* Den norske domaren till de båda åtalade norrmännen:

– Vem körde när bilen kom över på fel sida av vägen?

– Ingen av oss. Vi satt i baksätet och sjöng!

ŠPORT – SPORT

Na kolesarki dirki po Nemčiji je veliko zmago v skupnem seštevku slavil naš Matej Mohorič. Zlahka je premagal vso konkurenco, na koncu pa se je med podeljevanjem nagrad organizatorjem pripetila velika sramota. Pozabili so pripraviti slovensko Zdravljico, seveda Nemci niso pričakovali, da bo na njihovi dirki zmagal Slovenec.

Slovenski kolesarski as Matej Mohorič, zmagovalec letošnje Dirke po Nemčiji, je v ciljnih areni v Stuttgartu na odru za zmagovalce ob drugo- in tretjevrščenih Nemcih Nilsu Polittu ter Maximilianu Schachmannu odpel Zdravljico. Organizator dirke namreč ni imel pripravljene slovenske himne za zmagovalca. Matej je stvari vzel v svoje roke in na navdušenje zbrane množice poskrbel, da so slišali verze Franceta Prešerna ...

Matej Mohorič je bil na Dirki po Nemčiji zelo napadalen in izjemen tudi v šprintih, za nagrado pa je dobil ne le rdečo majico za skupno zmago, ampak je na koncu osvojil še zeleno majico najboljšega po točkah in belo za najboljšega mladega kolesarja.

V roke je vzel mikrofon, nato pa vpričo tekmovalcev in vseh zbranih navijačev zapel našo Zdravljico. Obiskovalci so bili navdušeni, nad takim dejanjem, pa moramo biti ponosni tudi vsi Slovenci. Mateju lahko le iskreno čestitamo. Z zmago mu je uspel izjemen dosežek, še večjo vrednost pa ima poteza, s katero je pokazal, kako ponosen in zaveden Slovenec je.

Matej Mohorič je bil prikrajšan za trenutek, ob katerem bi občutil slovenski ponos med podelitvijo na odru. Nemci se niso tako zlahka izvlekli.

Prispevek je povzet po spletnih virih. Pripravil Alojz Macuh.

Foto: <https://viralko.si/wp-content/uploads/2018/08/moho1.jpeg>

PISMA BRALCEV

Svetovni dan čebel

Čebelarska zveza Slovenije je ob podpori Republike Slovenije, Organizaciji združenih narodov predlagala, da 20. maj postane svetovni dan čebel. Podporo pobudi je izrazil tudi generalni direktor FAO (Organizacije ZN za prehrano in kmetijstvo) dr. Josè Graziano da Silva, ki je z namenom krepitev politične podpore pobudi obiskal Slovenijo.

Čebele in ostali oprasovalci so za življenje ljudi zelo pomembni. Od oprasovanja je odvisna kar tretjina pridelane hrane na svetu in čebele imajo med oprasovalci najpomembnejšo vlogo. V zadnjem času pa so vse bolj ogrožene.

OZN je predlog sprejel in od letos praznujemo Svetovni dan čebel (World Bee Day). 20. maj je bil izbran zato, ker je to obenem rojstni dan, pravzaprav krstni dan, slavnega čebelarja in entomologa Antona Janše. Rodil se je v Breznici na Gorenjskem leta 1734. Zaslovel je kot prvi učitelj čebelarstva na dunajskem dvoru, napisal je tudi dve knjigi o čebelarstvu. Janša je v Popolnem nauku o čebelarstvu zapisal: »Čebele (od drugih bečele zavoljo bečanja ali njihovega šumenja in glasu tako imenovane) so vrsta muh, ustvarjene od Boga zato, da s svojo pridnostjo in neutrudnim delom previdijo in oskrbe človeka s potrebnim medom in voskom. Med vsemi od Boga ustvarjenimi stvarmi ali živalmi ni nobena za človeka tako pridna in koristna in manjše strežbe ali živeža ali stroškov potrebna stvar kakor čebela.«

Njegovi knjigi sta še vedno zelo poučni, saj nauke iz njih čebelarji še dandanes upoštevajo. Cesarica Marija Terezija je po njegovi smrti izdala odlok, po katerem so morali vsi čebelarški učitelji učiti po njegovih knjigah.

Brane Kalčevič

Slovinci gradijo na Švedskem

Poslovni dnevnik Finance v julijski številki poroča, da slovenski Pomgrad gradi stanovanjske bloke na Švedskem. Posel je vreden 13,8 milijona evrov, večina gradbenih elementov bo prišla iz Slovenije.

Pomgrad je drugi največji slovenski gradbinec. V Nynäshamnu v bližini Stockholma zida 94 najemniških stanovanj, skupna površina je 8.800 kvadratnih metrov. To je njihov prvi projekt na Švedskem.

Takšne bloke gradi Pomgrad na Švedskem. Za 8.800 kvadratnih metrov bodo iztržili 13,8 milijona evrov. Poleg gradnje jim je investitor zaupal tudi projektiranje.

Bloki bodo dokončani do marca 2019

Nyneshamsbostäder že sprejema prošnje za najem v stanovanjski četrti Telegrafen 12. Boštjan Donša, vodja projekta iz Pomgrada, pojasnjuje, da so posel dobili v letu 2017, graditi pa so začeli v začetku tega leta. Predvideno je, da bodo gradnjo končali do marca 2019, vendar je rok precej odvisen od vremenskih razmer, ki so v Skandinaviji za gradnjo lahko precej neugodne.

Gradbene elemente bodo pripeljali iz Slovenije

Med posebnostmi švedskega trga v Pomgradu navajajo tamkajšnjo zakonodajo, ki se v nekaterih delih pomembno razlikuje od slovenske, zaradi česar so potrebovali kar nekaj časa, da so jo spoznali in z njo uskladili projekt. Sodelujejo tudi s švedskimi projektanti, najeli so svetovalce, ki jim pomagajo premagovati pravne in kulturne razlike.

Gradbišče je od sedeža Pomgrada oddaljeno dva tisoč kilometrov, kar pomeni velik logistični in organizacijski izziv. Ker so materiali in delovna sila na Švedskem dragi in jih tudi primanjkuje, načrtujejo, da bodo skoraj vse gradbene elemente kupili v Sloveniji od domačih podjetij ter jih na Švedskem zgolj sestavili, je še pojasnil Boštjan Donša.

Vir: <https://izvozniki.finance.si>

Brane Kalčevič

Janez Stražar (*28. 7. 2018)

Ko sem pred leti prevzela urednikovanje, si prav zares nisem predstavljala, da bom morda kdaj morala napisati nekrolog nekemu, ki mi je bil tako blizu. Kljub temu, da sem bila prepričana, da bo živel zelo dolgo, saj je bil izredno vitalen in aktiven za svoja leta, nas je žal letos naš ljubi ati Janez, za vedno zapustil.

Težko je pisati o tem, saj je vse skupaj še zelo sveže (umrl je konec julija) in priključ solze na oči, a ker je prav ati tisti, zaradi katerega sem verjetno tako zelo predana slovenstvu na Švedskem, saj sta nam z mami Marinko zelo trdno vcepila ljubezen do slovenskega jezika, čutim, da si zasluži moje besede tudi tukaj, v Slovenskem glasilu, ki ga urejam. Ati je tisti, ki mi je pokazal, kako povezovati ljudi, kako vzdrževati stike, kako biti odprt do ljudi. Nič koliko jih je poznal in ljudje so si ga zapomnili po njegovi odprtosti in prijaznosti. Vedno se je rad udeleževal vseh slovenskih prireditev na Švedskem in je bil zvesti član Slovenskega društva v Stockholmu vse od njegove ustanovitve. Še letos je bil v mislih (in tudi preko telefona) z nami na romanju v Vadsteni, kamor je prihajal vsako leto, če je le bilo mogoče.

Ko smo se poslavljali od njega, sem mu prebrala tisto, kar sem takrat čutila, da ga bo opisalo. Prav zato sem se odločila, da bom svoj govor objavila kot posebno slovo od njega tudi v tem Glasilu. Za vse tiste, ki ste ga poznali.

Obenem pa se iskreno v imenu vseh nas, njegove najbližje družine, zahvaljujem g. Zvonetu Podvinskemu in g. Jožetu Drolcu, zdajšnjemu in nekdanjemu dušnemu pastirju na Švedskem, da sta bila prav onadva tista, ki sta vodila mašo zadušnico od njega. Kot je rekel g. Drolc: prav zaradi atija smo vsi skupaj ena velika družina.

Zares smo hvaležni, da sta bila z nami, ko smo se za vedno poslovili od njega.

Prebrano ob pogrebni slovesnosti od Janez Stražarja:

Pravijo, da naša telesa niso narejena za večnost, naša dejanja pa so. In prav zato, ker čutim, da so tvoja dejanja v tvojem življenju bila prav tisto, ki so te odlikovala in delala takšnega, kakršen si bil, sem se odločila, da povem vsaj nekaj o tebi. Vsak od nas, ki se danes poslavljamo od tebe, te zelo verjetno pozna nekoliko drugače, a vseeno je veliko stvari skupnih vsem nam.

Vedno si bil priden kot mravlja, delo, delo in delo – vse to sta z mami vcepila s svojimi dejanji tudi nam, otrokom. Ko si končno lahko vsaj malo bolj izpregel in si domačijo Stražarjevih varno predal Davidu, svojemu tretjemu otroku, ki si je tukaj, od koder te bomo danes pospremili, tudi ustvaril družino, si našel tudi več časa še za kaj drugega, a si še vedno pomagal, kolikor je bilo mogoče. Ko smo se tudi preostali trije otroci odselili iz Škocjana, si verjetno začutil, da nam ni hudega in da varno stojimo na svojih nogah.

Težko te je opisati na kratko, a če poskusim, potem lahko rečem, da si bil vedno pripravljen pomagati ljudem, tako ali drugače. Bil si pošten in prepričana sem, da bolj poštenega človeka težko srečaš. Ob tebi ni bilo nikoli dolgčas, saj si imel vedno na zalogi kakšno šalo ali pa se domislil česa hudomušnega, in to, da si nasmejal ljudi, ti je bilo vedno v zadovoljstvo.

In rad si bral. Mami je pred dnevi rekla, da si kljub kopici dela vedno našel čas za branje. Včasih si bral še namesto nje. Ko sem zaplula v prevajalske vode, si postal moj najzvestejši bralec. Gotovo ti vse knjige, ki sem ti jih podtaknila v branje, niso bile všeč, a si jih prebral, ter in me drugič spet vprašal, ali imam že kakšno novo.

Imel si preprosto rad ljudi, rad si imel družbo, bil si pozoren do vseh, vedno si ljudi rad povabil k sebi, tukaj v Škocjanu so bila vajina vrata odprta vsem in vedno si si vzela čas za klepet, ko se je kdo oglasil mimo. Rad si tudi hodil po svetu, in Švedska, kamor sta se z bratom Jožetom odpravila še v mladih letih, je vseeno postala in ostala del tebe, kamor si rad zahajal večkrat na leto tudi v zadnjih letih, če ne drugega, da si se srečal s starimi znanci. In ko sem se tja preselila tudi jaz, je bilo še toliko prijetneje, ko si prihajal na obisk, da sva imela takšne in drugačne debate. In seveda si bil eden najzvestejših romarjev Binkoštnega vseslovenskega srečanja v Vadsteni na Švedskem.

Zelo si bil ponosen na vse nas, svoje štiri otroke (pa čeprav smo ti v mlajših letih zagotovo velikokrat povzročali veliko skrbi). Ponosen si bila na svojo ženo Marinko, ki ti je zvesto stala ob strani vsa leta v dobrem in slabem. Najbolj vesel pa si bil, kadar

je v roke prijela harmoniko. Čeprav si sam trdil, da nimaš posluha, si nas zelo rad poslušal, ko smo peli, še raje pa si mami zavrtil na plesišču.

V vseh nas, v Marku, Davidu, Veroniki in v meni, je del tebe, viden ali manj viden, pa tudi v tvojih vnukih se bo pokazal. Hvaležna sem za vse vrednote, ki sta nama jih skupaj z mami vcepila, še bolj pa sem hvaležna, da si nam pokazal, kako pomembno je v družini držati skupaj, tako kot ste to vse življenje počeli s svojimi brati in sestro ter širšim sorodstvom.

Že zdaj pogrešamo pogovore s tabo. Vem, da ne bi hotel, da se ob slovesu od tebe žalostimo, temveč bi bil presrečen, ko bi videl, koliko ljudi se je zbralo. In ko nas zdajle gledaš od tam zgoraj, vem, da imaš nasmeh na ustih, ko vidiš in čutiš, koliko si pomenil vsem tem, ki bomo zdaj tvoje telo pospremili k zadnjemu počitku. Pazi na nas. Radi te imamo!

Zapisala: Janezova hči Danni

Slovensko GLASILO – Slovenska BLADET

Izdajatelj / Utgivare: Slovenska zveza / Slovenska riksförbundet i Sverige
Box 145, 731 23 Köping
www.slovenskazvezasvedskem.com

Predsednik / Ordförande: Alojz Macuh; slovenska.riksforbundet@gmail.com

Telefonska številka: +46 (0) 736003092

NASLOVI – ADRESSER

KLUB KULTURE SLOVENIJA

Preds: Karli Zunko
c/o Karli Zunko,
Norra Torggatan 17, 640 30 Hälleforsnäs
slovensko.drustvo@gmail.com

IVAN CANKAR

Preds. Ivan Zbasnik, 035- 21 12 94
Meteorvägen 17, 302 35 Halmstad
il.zbasnik@bahnhof.se

SD SIMON GREGORČIČ

Preds. Alojz Macuh,
Scheelegatan 7, 731 32 Köping
aa.macuh@gmail.com
<http://antonbreznik.wixsite.com/simon>

KD SLOVENIJA

Preds. Janez Rampre, 073-344 95 27 Vall-
movägen 10, 293 34 Olofström
janez.rampre@oktv.se

SLOVENSKI DOM

Preds. Jože Zupančič, 031-98 19 37
Parkgatan 14, 411 38 Göteborg
marianne.ratajc@byggnads.se

SLOVENSKO VELEPOSLANIŠTVO

Amaliegade 6, 2. Floor
1256 Köpenhamn, Danmark
Tel: 0045 33 73 01 20, 0045 33 73 01 22
vkh@gov.si

SKD FRANCE PREŠEREN

Preds. Lado Lomšek, 031-46 26 87
c/o Lomšek
Stora björn 33, 415 16 Göteborg
ladolomsek2@gmail.com

SD PLANIKA

Preds. Rudolf Belec, 040-21 80 48
Mobilni telefon: 0709-535401
V:a Hindbyvägen 18, 214 58 Malmö
kontakt@planika.se
www.planika.se

SD STOCKHOLM

Preds. Rok Ogrin
C/O Kisovec
Rosendalslinga 3, 186 33 Vallentuna
slovdrustvo.stockholm@gmail.com
[http://slovenskodrustvostockholm.
weebly.com/](http://slovenskodrustvostockholm.weebly.com/)

PEVSKO DRUŠTVO ORFEUM

Preds. Avgušтина. Budja
C/O Bencek-Budja
Nattljusgården 28 B, 261 72 Häljarp
gustibudja@gmail.com

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA

Parkgatan 14, 411 38 Göteborg
Zvone Podvinski, 0708278757
zvone.podvinski@rkc.si

Tisk/tryck: Grafika Gracer d.o.o., Celje, Slovenija/Slovenien

